

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemani velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemani velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.

Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserte) vsprejema upravnilstvo in ekspedijer v „Katol. Tiskarni“ Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semenških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Vredništva telefon-štev. 74.

Štev. 227.

V Ljubljani, v torek 4. oktobra 1898.

Letnik XXVI

Nova situacija?

Včeraj, tesno pred sklepom lista, sprejeli smo z Dunaja telefonično vest, da je grof Thun dobil od cesarja oblast, okleniti se popolnoma desnice in svoj kabinet v tem smislu rekonstruirati.

Če se ta vest obistini, pomenja popolno premembo položaja, premembo, kakršne od Taaffejevega nastopa, izimši kratko koalicijsko dobo, še ni bilo. Bistvo in pomen te spremembe izražen je v besedah, da dobimo v Avstriji parlamentarno ministerstvo. To pa so velepomembne besede. Doslej je v Avstriji vladala od Taaffejevih časov sem fraza, da ministerstvo mora stati nad strankami. Grof Baden je še odločno povdarjal, da je njegovo ministerstvo konstitucionalno, a ne parlamentarno. Protislovje tega stališča je jasno in ob tem nenaravnem protislovju se je razbil Badenjev zistem in se je moral razbiti v tistem hipu, ko se je zasnova parlamentarna večina s skupnim programom.

Grof Thun je navedeno staro frazo vrgel v koš in hoče odslej parlamentarno vladati. Ministerstvo ne bode več stalo nad strankami, temveč bode v tesni zvezi s strankami večine vladalo, to se pravi, vladalo se bode po načelih večine. Ta načela pa so izražena v znanem adresnem načrtu desnice, kojega je adresni odsek meseca aprila 1897 vsprejel, kojega vsprejetje v zbornici pa je obstrukcija zabranila. Načela tega adresnega načrta so v kratkem: Negovanje verstva in npravnosti, avtonomija dežel, jezikovna ravnopravnost, socijalne reforme. Po teh načelih hoče tedaj grof Thun odslej vladati Avstrijo.

Ali to stori prostovoljno, iz lastnega prepričanja?

V politiki prostovoljnost igra zelo majhno vlogo. Politika je dandanes fragment svetovne zgodovine in zgodovine ne delajo osebe. — Tu velja stavek, da so razmere močnejše, nego človek.

Tako tudi tukaj. Razmere so prisilile grofa Thuna, da ali odstopi, ali pa vvede parlamentaren regime. Odločil se je za poslednje — s tem pa ni rečeno, da ni poslednjega rad storil. Nasprotno. Prepričani smo, da se lastno mišljenje našega ministerskega predsednika popolnoma strinja z zgoraj označenimi načeli večine. Grof Thun je član konservativnega češkega plemstva in baš isto je programu večine v prvi vrsti pritisnilo svoj pečat. Če bi bil grof Thun takrat, ko se je snovala večina, državni poslanec, bi bil iz polnega prepričanja glasoval za adresni načrt. Program večine je torej njegov program. Zato se pa sme tudi s sigurnostjo pričakovati, da bode grof Thun, kot šef parlamentarne vlade, zvest tolmač adresnega programa večine.

Vkljub temu ostane resnica, da so razmere prisilile grofa Thuna k sedanjemu odločilnemu koraku. »Slovenska kriza« v desnici, uprizorjena po znanem sklepu vodstva katoliško-narodne stranke, kriza, ki je še danes latentna, ker so si katoliško-narodni poslanci pridržali prosto roko nasproti nagodbi — in pa vspeh zadnjega glasovanja, katero je večino spremenilo v manjšino, to in še marsikaj družega, kar se je godilo za kuliso, bili so velevažni simptomi kritičnega položaja, katerih moder državnik ni smel prezreti.

Vir vseh teh kriz pa je avstroogerska nagodba. Pričelo se je prvo branje, vpisanih je nad 50 govornikov in vsi, brez izjeme, mej njimi mnogo poslancev desnice, proti predlogam vlade. To je popolnoma naravno. Nova nagodba ne zboljša dosedajnega razmerja v korist Avstrije, temuč ravno nasprotno; tostranski dr-

žavni polovici se nalagajo nova bremena. Jasno je toraj, da se ni hotela nobena stranka za tako nagodbo engagirati, ker ni vedla — zakaj! Le strogo parlamentarna vlada je zmožna nagodbo parlamentarnim potom napraviti, ker večina za nepopularni korak najde kompenzacijo v tem, da ima krmilo cele države v rokah in da zamore toraj uveljaviti svoja načela v javnem življenju, v zakonodaji in — kar je v Avstriji najvažnejše — v upravi.

Položaj se je toraj temeljito spremenil in nastane vprašanje, kako stališče naj zavzema katoliško-narodna stranka nasproti spremenjenemu položaju? Jasno je, da se bode vodstvo stranke moralo o tem z nova posvetovati. Jasno je pa tudi, da bode končno sklepanje mogoče šele potem, ko bode preosnova kabineta dovršena, kajti potem bode šele položaj popolnoma jasen in videlo se bode, jeli v kabinetu jamstvo, da se bode nova vlada ozirala tudi na program »Slovenske krščansko-narodne zveze«, kisespopolnoma strinja s programom in načeli katoliško-narodne stranke.

Državni zbor.

Dunaj, 3. oktobra.

Kakor danes stvari stoje, je več ko gotovo, da državni zbor ne bode rešil nagodbe z Ogersko. In vendar je nagodba sedaj najvažnejši in najnujnejši predmet. Kakor sem že omenil, je levičarjem sedaj v prvi vrsti na tem, da strmoglavijo grofa Thuna in, kar je mogoče, ob jednom raztrgajo večino ter tako pripravijo tla novi konstelaciji. Le tako je mogoče tolmačiti najnovejšo levičarsko taktiko. Nagodba je večini levičarskih klubov le sredstvo v dosego strankarskega namena, ker smo prepričani, da bi levičarji glasovali

LISTEK.

Makarjev sen.

V. G. Korolenko.

(Dalje.)

Na stezici blizu klade je prhnilo nekaj — prhnilo in se skrilo. Makar je spoznal Aljoška Čalganova: dobro je videl njegovo malo tršato postavo, sklonjeno naprej; bil je podoben medvedu. Makarju se je zazdelo, da je Aljoškino tamno lice še bolj potamnelo, videl je, kako je hipoma pokazal svoje velike zobe.

Makarju to prav nič ni ugajalo. »Glej ga sleparja! — Okolo mojih pastij se plazi.« Res je, da je Makar sam todi ravnokar oblazil Aljoškino past, a to je bil razloček. — Razloček je obstajal posebno v tem, da je on, ko je lazil okolo tujih pastij, čutil strah v sebi, da ga kdo zaloti; ko je pa videl, da hodi Aljoška, torej nekdo drug, okolo njegovih pastij, tedaj je pa začutil v svojemu srcu neko neugodnost in živo poželjenje, zalotiti in kaznovati kršitelja svojih pravic.

Hitel je naravnost proti osodepolni kladi. Ondi je bila lisica. Tudi Aljoška je tekkel s svojimi medvedjimi koraki v ono smer. Treba mu je bilo pospešiti korake.

Tu je ležala klada. Pod njo se rdeči koža vjete zveri. Lisica je brskala v snegu s kremplji prav tako, kakor se mu je prej zdelo, in ravno tako ga je gledala s svojimi ostrimi gorečimi očmi.

»Ne dotakni se je! moja je!« zakričal je Makar Aljoški.

»Ne dotakni se je!« začul se je kakor odmev glas Aljoškin. »Moja je!«

Istočasno sta oba pritekla, hitro pograbila klado in dvignila, da bi osvobodila zver. Lisica je vstala, skočila, nato se ustavila, ozrla se z nekim posmehljivim pogledom na oba Čalganca, sklonila glavo, obliznila od klade priščenjeno mesto in veselo zbežala dalje vabljivo opietajoč z repom.

Aljoška je hotel skočiti za njo, Makar pa ga je pograbil za suknjo.

»Ne dotakni se je!« — je zakričal. — »Moja je!« in sam zbežal za lisico.

»Ne dotakni se je!« — zaslišal se je zopet kot odmev glas Aljoške in Makar je začutil, kako ga je ta zgrabil za suknjo in ga hipoma prehitel.

Makar se je razsrdil. Pozabil je na lisico in udrl za Aljoško, ki je bežal pred njim.

Bežala ste vedno bolj hitro. Mecsnova veja je zbila Aljoški čapko z glave, no on ni imel časa, da bi jo pobral: Makar ga je že dohitel z jarostnim vsklikom. Pa Aljoška je bil še vselej bolj zvit kakor ubogi Makar. Nakrat se je ustavil, obrnil se in sklonil glavo. Makar je trčil ob njo z vsem životom in prekopičnil v sneg. Izpodnesel mu je prokleti Aljoška, nato strgal čapko z njegove glave in se skrnil v gozdu.

Počasi se je Makar izkobacal iz snega. Čutil se je popolnoma uničenega in nesrečnega. Duševno njegovo stanje je bilo strašno. Lisica mu je bila že v rokah, a zdaj. — Zdelo se mu je, da je v temni gozdni gošči še jedenkrat posmehljivo mahnila z repom in se skrila.

Stemnilo se je do cela. Belkasti oblaček se je komaj komaj še videl v zenitu. Tiho, skoraj

451

vali v teh razmerah za vsako pogodbo, ko bi danes imeli vlogo večine v rokah. Njihov načrt je: Nagodba mora biti prvi predmet razprave, po prvem branju se izroči odseku v pretresovanje. Tako po prvem branju nagodbenih predlog morajo priti na vrsto ministerske zatožbe in razni nujni predlogi. V odseku hoče levica, tako naglašajo njena glasila, zboljšati posamezne določbe v načrtih nagodbe. In ker levičarji sodijo, da se je desnica vsled raznih koncesij že solidarno izrekla z vlado za nagodbo, kakoršna je, upajo, da bodo pri tej priliki spravili v zadrego posamezne klube na desnici. Ako namreč desnica, tako računajo, glasuje proti vsaki premembi, potem opozicija prične zopet obstrukcijo z vsemi sredstvi, da prepreči rešitev nagodbe. Grof Thun bi bil v tem slučaju prisiljen državni zbor zopet zaključiti in nagodbo z Mažari skleniti s pomočjo znanega paragrafa 14. Vso odgovornost za slabe posledice take nagodbe morale bi prevzeti in nositi stranke na desnici. Ako pa desnica glasuje za razne premembe v nagodbi, moral bi grof Thun odstopiti, kar je končno glavni namen skupne levice. Tako računajo levičarji, izvzemši Wolfovo šestorico in nemško ljudsko stranko, ki je zopet omahnila v radikalni tok ter danes po poslancu Kaiserju izjavila, da glasuje proti nujnosti Schweglovega predloga in proti meritorni razpravi sploh.

Nagodba je sedaj točka, okoli katere se vse suče. A danes bi bilo težko reči, kako se reši to vprašanje. Ako je res, kar se ravnokar govori, da se preosnuje vlada in spopolni z zastopniki iz desnice, potem je utemeljeno upanje, da naši postulati, naše zahteve ne ostanejo le pobožne želje. To bi bil trenotek, katerega naši poslanci ne bi smeli zamuditi. V to pa bi trebalo popolne jedinstvo javnega mnenja brez vseh osebnih in strankarskih ozirov po rusinskem pregovoru: Mi ljubimo svoje brate, a umreti nočemo za-nje! Toda dneva ne smemo nikdar hvaliti pred večerom.

Pričetkom današnje seje je Wolf razgrajal, zakaj ga predsednik prezira, ako zahteva besedo. Dr. pl. Fuchs ga je potolažil, da mu hoče ustreči, kedar bode zahteva njegova opravičena. Baron Schwegel je kratko omenil, da se sklicuje v meritornem oziru na svoj zadnji govor; posl. Türk se je čohal nad vsemi strankami, osobito nad levičarji, da Schönererja ne poslušajo. Posl. Kaiser pa v imenu nemške ljudske stranke izjavi, da glasujejo proti nujnosti. Pri glasovanju je le 32 levičarjev glasovalo po želji Wolfovi, in pričela se je debata o nagodbi. Prvi je nad dve uri kvasil dr. Verkauf, za njim je finančni minister dr. Kaizl v stvarnem govoru pojasnjeval nagodbene predloge ter priznal, da niso posebno ugodni pogoji za Avstrijo, da pa bode odseku mogoče nagodbo zboljšati v marsikaterem oziru. Govoril je tudi znani dr. Lecher, ki se je bil »pripravil« s črno kavo in konjakom. Govornikov je oglašanih še okoli 50, in sicer vsi proti. Desničarji se niso vpisali, ker je vse govorjenje pri prvem branju le skozi okno. Prihodnja seja je jutri.

nevidno je izginjal in od njega so se širili trudno in leno zadnji svetlobni žarki.

Po razpaljenem telesu Makarjevem so bežale kar cele struje rezke vode tajajočega se snega. Sneg mu je šel v rokave, za ovratnik, tajal se in mu polzel po hrbtu in za hlačami dalje po celem telesu. Prokleti Aljoška mu je odnesel čapko, rokavice je izgubil nekje na teku. Slaba je bila ž njim, slaba. Makar je vedel, da se ljuti mraz ne igra z ljudmi, ki gredo brez rokavic in brez čapke v gozd.

Dolgo je že hodil. Kakor se mu je dozdevalo, moral bi že davno priti iz Jamalaha in zagledati zvonik; no on še zdaj blodi po gozdu. Gošča ga je kot začarana držala v svojih objemih. Iz dalje je še vedno donelo slovesno zvonjenje. Makar je mislil, da gré proti njemu, a zvonjenje se je vedno bolj oddaljevalo in kakor je vedno bolj tiho donel in brnel zvon v oddaljeno gozdno tišino, tako se je tudi v Makarjevo srce vedno bolj in bolj zajedala žalost in obup.

Utrudil se je. Bil je ves pobit. Noge so se mu šibile. Njegovo telo je bilo vse prevzeto od bolesi. Težko je sopal. Roke in noge so mu primrle. Golo nepokrito glavo mu je tiščalo skupaj kakor z razbeljenimi obroči.

»Izgubljen sem, brez dvoma!«

(Dalje sledi.)

Gmotni položaj tržaške okolice.

(Izvirni dopis.)

Ne samo v političnem, marveč tudi v gospodarskem se poznajo sledovi sovraštva nasproti slovenskemu prebivalstvu Primorja v sedanjem zistemu. O tem nam govori gmotni položaj tržaškega okoličana. Ondi, kjer je pred leti rodila zemlja najlepšo trto z žlahtnim grozdom, ond so danes že skoro puste goličave. Trta sahani in peša, uničena deloma po trtni uši in deloma po neštevilnih drugih trtnih boleznih, največ pa vsled obupnosti kmetovalca samega.

In tej obupnosti so krivi sedanji neznosni odnosi v Primorju. Italijanski element si je postavil za glavno ulogo svojega obstanka v Primorju — uničenje slovanskega prebivalstva.

Tržaški kmetovalec, kakor že znano, je brez vse stvarne pomoči in vlada in občina se ne brigata zanj in videti je, kakor bi bila oba ta činitelja že zlomila palico nad ubogim okoličanom, čegar zadnji utripi delajo tema oblastima še celo veliko zabavo...

Dočim je po vseh deželah v Avstriji uvedeno brezobrestno posojilo, se v Trstu o tej dobroti kmetovalca noče nič vedeti; vlada od svoje strani obeta, kakor v ironijo! posojilo, ako da polovico tudi dežela. A »tržaška dežela« ne dá iz svojega žepa ničesar? Zakaj? Ker je dež. zastop v rokah s ovržnikov slovenskega ljudstva, kateremu na korist bi prišlo tako brezobrestno posojilo in katero ljudstvo ugonobiti si je prisegla dijabolična iredenta.

Posledica temu je, da si velika večina kmetovalcev ne upa več obdelovati vinogradov, ker jim primanjkuje sredstev za obnovitev po trtni uši uničenih vinogradov. Vrh tega pa tare tržaškega kmetovalca neznosen davek na vino, kateri davek je — zopet bridka ironija našega zakonodajstva! — največji v celi Avstriji.

Ako se torej pomisli, da je vino jedini pridelek tržaškega kmeta in njegov jedini zaslužek — vprašati se mora: o čem pa naj ta človek sploh živi?

In res je, ako pogledamo v domove tržaškega kmetovalca, vidimo tu grozne slike bede in pomanjkanja. V te domove naj stopi eksclenca grof Thun in naj pregleda ognjišča tega ljudstva, da vidi, ako ima zares vzrokov za poojstrenje »protislovanskega gibanja« v Primorju, ali pa, ako se mu morda ne gane trohica — človeškega čuta.

Govoreč o gmotnem položaju tržaškega kmeta, treba je konstatovati, da je vse te gmotne bede kriv zistem, ki od vrha doli dela na uničbo tržaškega kmetovalca. Kar poglejmo, kaj stori država za tega svojega podanika? Katere so podpore, katere deli država tržaškemu kmetovalcu? Od leta do leta daje država lepe subvencije drugim vinorodnim deželam, ali kaj dá tržaški okolici? Ničesar! Po kako stotino malovrednih ameriških trt razdeli med kmete in še to — »darilo« s toliko silo, da ljudje od tega nimajo nobene koristi.

Vsega tega vladinega početja si ni mogoče tolmačiti drugače, kakor da se vrši na podlagi zlobnih informacij iz tržaške rumene hiše, katere informacije so, kakor smo se že večkrat prepričali, osrednji vladi pravcata sveta biblija, poleg katerih je slepa za vsako pravico in resnico.

Finale temu je, da tržaški vinogradi propadajo, da so ob trgatvi tla pokrita z ovenelim listjem, o grozdu pa ni duha ni sluha.

Še par let v tem tiru dalje, pa bode po vinogradih rastlo robidje (deloma raste že zdaj!) borovec in divja akacija. Mej kamenjem pa, kjer stoji zdaj že obnemogla trta, imeli bodo gadjje svoje zavetje. Še par let, pravim, in iredenta je dosegla, kar je hotela. Ali jej bode v korist? O tem bodo sodili oni, ki pridejo za nami!

Žumberško vprašanje.

Iz Zagreba 27. sept.

(Konec.)

Da se to tudi dokaže, podala se je hrvatsko-ogerska komisija pred jednim tednom zopet v Žumberku, ter je opredelila neovrgljivo, da ujema temeljni načrt grada v vseh potankostih z onim v arhivu najdenim načrtom. S tem je ob jednom dokazano, da se je nahajal v današnjem žumberškem okraju še drugi »Sichelburg«, in ne samo

Valvazorjev, in le ta je stal nedvomno na hrvatskem zemljišču. Z odkritjem teh grajskih temeljnih zidov ovržene so dosedanje trditve kranjsko-avstrijske komisije, a s tem padajo tudi zahteve Kranjske na žumberški okraj. To je za rešitev tega vprašanja vrlo važno, kajti kranjsko-avstrijska komisija je zgubila s tem še zadnjo oslombo za svoje dokaze o pristnosti kranjskega Žumberka.

To dokazovanje o pristnosti posestva je pa še z druge strani vrlo zanimivo in za znanost sploh velike važnosti. Zgodilo se je namreč zdaj prvi-krat, da se je upotrebilo za rešitev državnopravnega vprašanja glede teritorijalnega posestva arheološko raziskovanje. Dozdaj so smatrali namreč arheologijo za pomočno znanost pri zgodovinskem raziskovanju, a zdaj se vidi, da more biti tudi praktične vrednosti.

Prav zanimivo je, kako so ta raziskovanja in delovanja omenjene komisije delovala na prebivalce v Žumberku. Ko je prišla komisija meseca avgusta prvi-krat v Žumberk, mislilo se je sploh, da bode delovala v avstrijskem smislu; zategadel tudi ni bila nikjer prijazno vsprejeta, kajti poznato je, kako vrli hrvatski domoljubi so Žumberčani, ali ob jednom tudi pri vsem tem dobri sosedje in prijatelji sosednjih Slovencev.

Še le kasneje se je zvedelo, za kaj se gré pri tem preiskovanju. Zategadelj so žumberški domoljubi priredili komisiji, ko je le-ta pred nekimi dnevi prišla v drugič v Žumberk, veliko ovacijo. Prisostvovala je pri vsprejemu vsa inteligenca; župniki, župani, učitelji in tudi veliko število kmečkega ljudstva. Pri gostbi, ki se je pripravila v šumi, nazdravljalo se je prav živahno zjedinjenju Žumberka s Hrvatsko; ob jednom se je poslala udanostna izjava žumberškega okraja presvetlemu cesarju, katerega prosijo Žumberčani, da se jim izpolni starodavna želja ter zjedinijo s Hrvatsko.

Vprašanje žumberško je tedaj za Hrvatsko skoraj rešeno, če ne bode zaprek od avstrijske strani. Hrvati mislijo, da bi se morala rešiti vsa ta zadeva do spomladi. Slovenci Hrvatom gotovo od srca privoščijo Žumberk, saj tudi do zdaj niso bili nikdar principijelni protivniki rešenja v omenjenem smislu; pač pa so želeli, da dobi Kranjska od žumb. šum, s katerimi bodo gospodarili zdaj Mažari, vsaj nekaj odškodovanja za one velike denarne žrtve, ki jih je kranjska dežela doprinala za časa turških vojsk za obrambo hrvatskih mej.

Ta zahteva od kranjske strani gotovo ni bila krivična. nego opravdana. Slovencem gotovo tudi ne bi bilo toliko žal, ko bi sami Hrvati uživali dohodke omenjenih šum, in ne tudi Mažari, ki pobero pri vsem tem povsodi bolji del, če tudi niso imeli nobenih zaslug za obrambo Hrvatske.

Politični pregled.

V Ljubljani, 4. oktobra.

Finančni minister dr. Kaizl o nagodbi. V včerajšnji seji poslanske zbornice se je po vsprejetju drugega dela Schweglovega predloga pričela razprava o nagodbeni predlogi. Pri prvem branju je oglašanih proti 55 govornikov, za predloge pa nobeden. Protigovorniki so sami levičarski poslanci. Za govorom žida Verkaufa, ki je izjavil, da je njegova stranka proti vladnim nagodbenim predlogam, je povzel besedo finančni minister dr. Kaizl. Najpreje je odgovarjal na izvajanja predgovornika, češ, da je vladi zelo ne-ljubo, da se o nagodbi vrši redna parlamentarna razprava, in da je vlada vedno nameravala rešiti nagodbo s pomočjo § 14. Predgovornik, pravi minister, se opira vedno na komunike, ki ga je objavila »Wiener Abendpost« in v katerem vlada izjavlja, da hoče še jedenkrat apelovati na visoko zbornico, da pa se je že poskrbela za slučaj, ako se v kratkem ne omogoči redno parlamentarno delo. Vsekako je krivično vladi vsled tega kaj očitati. Dolžnost vlade je, da pomiri one kroge, kateri se mnogo zanimajo za to, ali se ohrani napram Ogerski sedanje razmerje ali ne. Minister odločno zavrača vsa očitavanja in pravi, da se vlada vestno trudi povzdigniti tostransko trgovino in obrt. Nova bremena neposrednih davkov imenuje minister punctum saliens, ki provzročuje vsa nasprotja proti nagodbi. Trditev, da je mogoče na ogersko vlado tako pritiskati, da privoli v ugodnejšo pogodbo, ni osnovana. Pozabiti ne smemo,

da je Ogerska samostojna država in da ima v parlamentu jednake težkoče z izvedbo nagodbenih predlogov. Pri proučevanju nagodbenih predlog se razvidi, da je tudi ogerska vlada dovolila nekaj koncesij. Govornik omenja bančno in potem kvotno vprašanje in pravi, da je carinska in trgovinska zveza mnogo važnejša, nego kvotno vprašanje. Akoravno je predlog o kvoti stvar kvotne deputacije, je vendar vlada že tudi v tem oziru poskrbela in je trdno prepričana, da se kvota za Avstrijo mora znižati. Minister je omenjal na to drugih predlog, ki so v tesni zvezi z nagodbo, in sklenil z besedami: Nagodba ni vprašanje samo tostranskih dežel, marveč vprašanje avstro-ogerske monarhije, avstro-ogerske velesile. Ako bi stavili v nevarnost gospodarsko jedinstvo s tem, da bi odklonili nagodbene predloge, preti nevarnost jedinstvu države in nje ugledu.

Kvotna deputacija snide se, kot se danes brzejevnim potom poroča, prihodnjo soboto, dne 8. t. m. in sicer zopet v Budimpešti. Poslanska zbornica je izvolila izmed svoje srede v kvotno deputacijo naslednje člane: barona Dipaulija mesto prejšnjega člana dr. Ebenhocha, viteza Jaworskega, vodjo Povše-fo, barona Schwegla, dr. Steinwendra, dr. Forta, Jando, dr. Mengerja, grofa Zedwiza in viteza Abrahamovicza. Ti možje se torej v zvezi s člani gospodske zbornice v petek podajo v Budimpešto, kjer se drugi dan posvetujejo z ogerskimi člani o določitvi obestranske kvote. Mažarska vlada pričakuje, da se to vprašanje reši v najkrajšem času in sicer v korist mažarske polovice.

Uravnava plač državnih služabnikov. V včerajšnji seji poslanske zbornice je predložila vlada načrt zakona glede regulacije aktivnih plač državnih služabnikov. Po novem načrtu se razdeli državno služabništvo v štiri plačilne razrede. Dohodki prvega razreda se določajo na 700, drugega na 600, tretjega na 500 in četrtega na 400 gl. Aktivitetne doklade predlaga vlada tako, da dobi četrti razred 20 odstotkov, vsak višji razred pa za 5 odstotkov višjo doklado. Služabnik prvega razreda bi imel toraj 1050, služabnik četrtega razreda pa 480 gl. skupnih dohodkov. Starostne doklade za deset let službe v istem razredu znašajo 50 gl. Ako državni zbor pritrdi tej vladni predlogi, bo s tem služabnikom precej pomagano, vendar bi se moralo malo bolj ozirati na one uslužbence nižje vrste.

Veliki nemiri v Parizu. Včerajšnji dan je bil Pariz središče velikih izgrediv in krvavih pretepov. S pretvezo, da se vrši v dvorani »Wagram« velik shod Dreyfusovih pristašev, zbrala se je že v dopoludanskih urah na označenem mestu in v bližnjih ulicah nebrojna množica prebivalstva. Jeden del je kričal: »Proč z židi! Smrt izdajicam«, drugi, precej manjši pa: »Živel Zola, Dreyfus« in jednako. Opoludne so cenili množico že na 25.000. Napovedanega shoda revizionistov seveda ni bilo, ker je bila to samo pretveza, s katero sta se obe stranki izvabili na prosto. Vpitje in vrvenje bilo je nepopisno. Na raznih krajih so govorili ali bolje kričali razni voditelji, kakor Pressensé, Vaughan, Morhardt, Vaulin, Mery, Derouledé in drugi. Podkupljena židovska druhal je bila po večini oborožena s palicami in drugim enakim orodjem. Akoravno je policija napela vse svoje sile, vendar ni mogla preprečiti krvavega boja. Dopoludne se ji je sicer posrečilo, da je z uspehom razganjala demonstrante, po dvanajsti uri pa ni mogla več ustavljati divjega toka. Prišel se je na vseh koncih in krajih krvav pretep. Klici: »Živela revolucija!« pa tudi: »Vive le Roy« so se mej udarci pesti glasili izmed razjarjene množice. Še le zvečer ob 6. uri so se jeli ljudje razhajati. Uradno se naznanja, da je nevarno ranjenih 15 oseb, v resnici jih je pa gotovo desetkrat toliko. Aretovanih je veliko, mej temi precej takih, ki so hranili pri sebi nevarno morilno orožje. Na več mestih je bil trotoar oškropljen s krvjo. V večini so bili sicer protirevizijonisti in nasprotniki Dreyfusovih oboževalcev, toda oboroženi niso bili tako, kakor podkupljena židovsko-socialistična druhal, ki je kot divja padla po svojih nasprotnikih.

Cerkveni letopis.

Zlatomašnik Ivan Treven.

(Izvirni dopis.)

Sv. Ivan pri Trstu.

Slavnosti, kakoršnih ni še videl naš slovenski zavičaj tik italijanskega Trsta, so se vršile pretečeno soboto in nedeljo. Naš preljubljeni župnik, prečastiti gospod Ivan Treven je daroval v nedeljo 2. oktobra svojo zlato sv. mašo. Že zarana zvečer so začeli razsvetljevati Svetoivančani svoje domove v soboto in ko je legel mrak, bilo je vse svetoivansko obrežje in ves trg v eni luči. Najlepše je bilo okoli župnišča samega, kjer biva belolasi pobožni starček že nad 20 let. Okoli 9. ure je prišla domača godba in domači pevci napravili lepo podoknico slavljencu in po serenadi se je zbralo več odličnega slovenskega občinstva na vrtu sveto ivanskega Narodnega doma, kjer so v iskrenih govoricah proslavljali jubilarja kot slovenskega duhovnika-poštenjaka naj čisteje barve.

Od dne svoje nove sv. maše, katero je daroval v vihnem letu 1848 — dne 24. septembra — pa do danes je slavljencem izpolnjeval v najlepšem pomenu besede vse svoje duhovske in narodne dolžnosti. Ivan Treven je rojen Idriječan, dne 7. dec. leta 1822. Kot duhovnik je služboval najprej v stolni cerkvi v Kopru, kamor ga je poslal tedanji tržaško-koperski škof Legat za vikarja in sicer s posebnim ozirom na izbornost spretnost Trevnova kakor glasbenik, ker je bilo tedaj cerkveno petje v Kopru zelo zanemarjeno. V Kopru je služboval 14 let, za tem je prišel v Repentabor na Krasu in leta 1876 v Sv. Ivan pri Trstu, kjer živi in službuje še čil in zdrav na duhu in telesu.

Povsodi, kjer je bil naš Treven duhovni pastir, povsodi so ga ljudje ljubili radi njegovega ljudomilega bitja in radi njegovega vednega nedolžnega značaja. Občevanje s slavljencem Trevnom je pravi užitek in govoreč z njim se nehote zasanjaš v one davne čase, ko je bilo na svetu še vse tako nedolžno, sveže in naravno, obide te pravcati duh zlate preteklosti in rad bi bil na njegovi strani naprej in naprej.

K njegovi slavnosti se je zbralo lepo število duhovskih mu prijateljev zelo odličnih in tudi civilnih iz narodnih krogov, ki so v njegovi družbi užili jeden onih jasnih trenutkov, kakoršni so tako redki v življenju človekovem. Najglinjiveja pa je bila udeležba na tej slavnosti od strani naroda. V predvečer, a še več v nedeljo se je vse trlo ljudstva. Šolska mladina in domača dekleta v belih narodnih nošah so tvorili nepregledni sprevod do župne cerkve. Ko pa je stopil lepi rudečelični in belolasi starček Treven na cerkveni prag v svojem ornatu, da daruje velepomembni sveti dar dobrotljivemu Bogu, tedaj ni ostalo suho nijedno oko, a tudi njegovo ne. Preveč bi trebalo prostora, da bi mogel opisati vsa lepa svojstva Trevnova, njega vnemo za božjo čast in blagor naroda, katerega ljubi iz srca; povdarjati je treba, da je posebni ljubitelj glasbe in petja in da je radi tega tudi petje v šentivanski cerkvi tako lepo, kakor v malokateri mestni. On sam pa goji z vso gorečnostjo glasbo in mnogokrat je čuti glasove, nenavadne glasove klavirja, ki prihajajo iz njegovega bivališča. Slavljencem je sklenil ostati v svoji službi, dokler bode le mogel in to iz posebnih ozirov.

Tržaški magistratni volkovi preže z svojo zlobo namreč tudi že na čisto slovenski sv. Ivan in kdo ve, ako ni Ivan Treven zadnji slovenski župnik tega kraja, ako bode lahonstvo tako prodiralo, kakor je dozdej. Kako sovražen in nizek in surovo podel je ta tržaški magistrat, dokazuje že dejstvo, da je pustil prenovljati župno cerkev Svetoivansko. Toda kakor bi prenovljanje ne veljalo slavnosti zlate sv. maše Trevnove, delo ni bilo dovršeno in je bilo tramovje vse zlečeno v cerkvi, ko je stal zlatomašnik pred oltarjem. Ali ni to najgrša zloba! In vendar bi bilo obnovenje prav z lahka dokončano! Svetoivančani so čez magistratovo tramovje dvigali svoja srca k Bogu, da jim ohrani svojega ljubljene pastirja še mnogo let!

Dnevne novice.

V Ljubljani, 4. oktobra.

(Cesarjev god.) Slovesno sveto mašo je danes v stolnici daroval mil. gospod stolni prošt dr.

Klofutar povodom godu presvetlega cesarja. Svete maše so se udeležili načelniki raznih oblastev, deželni predsednik baron Hein, deželni glavar Oton Detela, deželnega sodišča predsednik Levičnik, finančni ravnatelj Lubec, finančni prokurator dvorni svetnik Račič, župan Ivan Hribar, trgovinske zbornice predsednik Perdan in mnogo druge odlične gospode.

(Na mesto venca) na grob svojega sošolca pok. župnika g. Mat. Kljuna nam je poslal preč. g. Mih. Arko, dekan v Idriji, 10 gold. za dijaško mizo. Bog plačaj!

(Poroki.) G. Janko Guzelj, c. kr. okr. sodnik v Cerknem, se dne 6. t. m. poročil z gđ. Marijo Detelo, hčerjo deželnega glavarja kranjskega. — Dr. Fr. Rosina, odvetnik in deželni poslanec v Ljutomeru, se je poročil z gđ. Lino rojeno Robičevo iz Gradca. — Obojima poročencem: Na mnoga leta!

(Občinski zastop občine Prevoje) je sklenil v seji dne 25. sept. 1898. l., da se v spomin prežalostne smrti Nje Veličanstva presvite cesarice Elizabete služi dne 19. nov. 1898. l. maša zadušnica, katere se ves občinski zastop udeleži, in da se v ta namen isti dan razdeli med občinske reveže svota 25 gl. V tej seji sta se sklenili tudi resoluciji glede ustanovljenja c. kr. višjega sodišča in slovenskega vseučilišča v Ljubljani. Ti resoluciji sta se odposlali gospodom državnim poslancem.

(Nove razglednice v korist družbe sv. Cirila in Metoda) so izšle s podobo jugoslovanskega mecenca, prevzvišenega gosp. nadškofa Josipa Jurija Strossmayerja, ter njegove katedrale, za katere je blagi vladika, zaprosen, poslal potrebni slike. Izdelane so v barvah prav krasno ter se dobivajo pri gospici Ljudmili Roblek v Litiji (Kranjsko) proti predplačilu ali s poštnim povzajem. — Leondi jih prodaja tudi gospica Amalija Jenko, trgovka, komad po 5 kr.

(Ujeli so se.) Iz Trsta. Hortis in tovariši so interpelovali v državnem zboru visoko vlado radi zadnjih dogodkov v Trstu, Nabrežini in Devinu. In valili vso krivdo na Slovence, češ, da so le-ti vprizorili iz narodnega sovraštva vso gonjo zoper Italijane. Da jim je bil očiti namen, zopet nekaj doseči zoper Slovence, se ne da dvomiti. Vender se je poznalo že iz njihovega interpelovanja, da ne govore resnice ter da imajo slabo vest, kajti enkrat govore, da so bili izgrezniki Slovenci in Netržačani, drugič pa pravijo, da je bila sama plačana poulična sodrga, ki je v Trstu izključno le italijanska. V to zanjko so se vjeli, ne da bi hoteli, kajti vender ne morejo pričakovati, da bode svet in dunajska vlada prav vse čase smatrala tržaško zemljo za deveto deželo in naše razmere v Primorju kakor da so znotraj kitajskih zidov. Še lepša zanjka, v katero so se vjeli Hortis in compania bella v tej stvari, pa je sodnijska obsodba izgreznikov. Na tej sodni razpravi je bilo obsojenih kakih 20 oseb in med njimi niti enega Slovenca! Ali ne govori to glasni govor o vrednosti Hortisa in tovarišev, ki menijo, da se namaže na mizo centralne vlade, kar se hoče, in imeli bodo ondi tudi za surovo maslo!? Kako poetično je govoril ta tržaški »arhivar-poet« o »pozdravu Trsta na podanike sosednega kraljestva, kakor pravcate brate metropole ob Adriji« in slikal je ta »Trst« kakor da je — kar čez glavo Slovanom, kakor pravim avstrijskim narodom — že pravna lastnina teh bratcev iz sosednega kraljestva! Molčal je pa seveda jako previdno o brateh-renegatih Raskovičih in tovariših ter njihovih revolverjih in bodalnih, o njihovih vzklikih »Živela anarhija! Doli z zalovanjem!« kajti potem-takem bi gotovo ne upal napraviti tistega simpatičnega utisa na izvestna ušesa, katera je hotel pridobiti za »tržaško idejo« o brateh iz sosednega kraljestva. Ta poetični bramarbas je hotel s svojimi visokoletečimi frazami kar očarati vladna ušesa, da bi preslišala glas pravičnosti nasproti domačim narodom, a vzplamtela v navdušenju za idejo iredentizma. Za prvi hip je morda glumaška banda iz Trsta dosegla svoj slepeči efekt, vendar pa ni dvomiti, da se čez nekaj časa pokaže v luči resnice zanjka, v katero so se vjeli s svojimi lažmi Hortis in tovariši.

(Ustanove za železničarje.) Kakor druga leta podelile se bodo tudi letos naslednje ustanove, in sicer: 1. ustanova iz avstrijskega železniškega pod-

pornega zaklada; 2. ustanova Matija viteza Schönerer-ja; 3. ustanova Morica barona Königswarter-ja; 4. ustanova iz zaklada avstrijskih železničarskih invalidov. — Ustanov je deležno ubožno, službe nezmožno osobe avstrijskih železnic, katero ima malenkostno pokojnino, ali pa živi brez pokojnine, kakor tudi ubožne in zapuščene vdove takega osobja. Natančni pogoji ustanovnih pisem so pri načelnistvu postaje (južni kolodvor) v pregled, kamor se vlagajo tudi dotične prošnje.

(Za šikanami — blamaže.) Znano je, da si je steklo tržaško namestništvo in pomorsko trgovsko sodišče posebno zaslug s tem, da je prepovedalo posojilnicam v Nabrežini in v Podgradu poslovanje, češ, ker vsprejemljati uложke od nezadružnikov. Na rekurze obeh posojilnic je razsodilo najvišje sodišče v — prilog posojilnicama in tržaška gospoda je imela dolg nos. A s tem ni bila zadovoljna ta gospoda! Hotela je »zmagati« na vsak način nad sovražnimi Slovenci! Še enkrat je zahtevalo omenjeno sodišče sporazumno z namestništvom, da se posojilnice izkažejo z obrtnim dovoljenjem poslovanja. Proti tej gorostasnosti in — zlobi so posojilnice z nova rekurirale in visoko ministerstvo je razsodilo v prilog posojilnicam! Tako daleč gré ta »gospoda« v svojem smešnem sovraštvu zoper vse, kar je slovanskega, da celo tvega najhujšo blamažo! Pri tem seveda šikanuje narodna podjetja in jim provzroča nepotrebne stroške. No, »zamorci so storili svojo dolžnost« in Abrahamovič mora biti zadovoljen z njimi. Altroche židovske banke!

(Radi izgredov v Trstu) so bili obsojeni zatoženci z zapornim 4—6 tednov. Kakor poročamo na drugem mestu, je bilo značilno na tej razpravi, da se je vršila nenavadno hitro in brez posvetovalja v posvetovalnici. Obsojeni so bili izgredniki radi prestopkov žaljenja straže in radi vzklikanja. Radi enakih prestopkov so bili obsojeni l. 1896 okoličani na zapore do 14 mesecev! Seveda, sedanji obsojenci so sami Lahji.

(„Il Pensiero Slavo“.) Ta list, ki je dosedaj izhajal v laškem jeziku, pričel je sedaj izhajati kot tednik v francoskem jeziku. Morda bo imel sedaj kaj več sreče, kajti sedaj je bilo od 520 njegovih števil konfiskovanih samo — 186. — List izhaja v Trstu; vrednik mu je Ant. Jakič, naročnina za celo leto 8 gld.

(Mesečni pregled.) Minuli mesec september bil je izvzemši zadnje dni suh in topel. — Opazovanja na toplomeru dajo povprek v Celsijevih stopnjah: Ob sedmih zjutraj 11.6°, ob dveh popoldne 19.9°, ob devetih zvečer 14.9°, tako da znaša srednja zračna temperatura tega meseca 15.5°, za 0.7° nad normalom. — Opazovanja na tlakomeru dajo povprek 738.23 mm kot srednji zračni tlak tega meseca, za 2.2 mm nad normalom. — Mokrih dni bilo je 9, padlo pa je vsega skupaj 112.1 mm dežja.

(Rusini) bodo praznovali stoletnico izida »Eneide« Ivana Kotljarevskega, katera pomeni vzburjenje njih literature, z narodnim shodom, na katerem se snide tudi zbor rusinskih pisateljev v svrhu časnikarske organizacije.

(Vojna ladija »Saida«) je odplula te dni iz Pulja na pot v vzhodno Afriko, Avstralijo in na Sunda-otoke.

(Umrli je) zadet od srčne kapi 28. m. m. Enrico Cosenz, generalni adjutant laškega kralja, bivši garibaldinec.

(Junaštvo laške vladé.) V Milanu so oblasti zaplenile škatljice, ker so igrane — papeževo himno.

(»Venti settembre«.) Laško vlado zelo boli, da narod nima nobenega navdušenja za 20. september, ko so vender ta dan Pijemontezi papežu uropali Rim. Da bi ljudi opozorila na njih »dolžnost«, ukazuje jim razobešati zastave. Letos je celo prisilila cerkveno predstojništvo milanskega doma, da je moralo izobesiti zastavo z vrh doma. No, če so zastave po strehah jedina bitja, ki ženo »glorijo« 20. septembru, gloria zjedinjene Italije ni velika!

(Žalostno jubilejno leto.) Letos je petdesetletnica laške konstitucije. Podlistkar Flaminio judovskega lista »Neue Freie Presse« piše o tem: Videl sem slavnost v Rimu. Presenetilo je vse, tako hladno, tako ledeno v nemarno je gledalo ljudstvo, kako se bliža kralj v sprevodu po Via Nazionale. »To je pogreb druge vrste«, mi je zašepetal prijatelj na uho . . .

(Aluminij) pri ladijah na Francoskem ne sme se več rabiti pri takih delih, ki pridejo v dotiko z morskno vodo, ker ga ta hitro razje.

(Kinematograf — Lumiere.) Počenši z današnjim dnem se vrše v steklenem salonu kazine predstave ob navadnih urah s povse novim vsprejemom, kakor razvidno iz današnjega inserata. V nedeljo bodo posebne predstave ob 10., 11. in 12. uri dopoldne in ob 4. uri popoldne. Med novimi točkami je tudi »Podiranje zidu«, ki se je na Dunaju že nad tisočkrat predstavljalo. Tudi ostale zanimive točke bodo gotovo privabile dovolj občinstva.

(Bizmark) je pokazal njegov »famulus« Busch v čudni luči. Izdal je o njem tri zvezke in sicer v angleščini. Vsi listi pišejo o tem delu. Častilci Bizmarkovi se togote ter debelo zmerjajo Buscha, prijatelji resnice pa se vesele, da je precej resnice prišlo na dan, če tudi po človeku, kakoršen je Busch. Bizmark je bil intrigant, machiavellist, brezmorale, ohol, podel človek. Posebno zanimivo je za nas Avstrijce, kar pripoveduje Busch o letu 1866. Tedaj je Bizmark nagovarjal avstrijske državnike, naj bi Avstrija skupaj z Nemčijo napadla Francosko. Ker avstrijski minister ni imel prav »korajže« in se je nekaj pomišljal, je »naredil« Bizmark vojsko zoper Avstrijo. Odtod nesrečno leto 1866! Tako se delajo vojske, tako uničujejo države!

(Dama z revolverjem.) Pariška »Lanterne« je sramotilno pisala o družinskem življenju poslanca Paulmiera. Žena poslančeva je zgrabila revolver ter šla v uredništvo. Urednika ni dobila doma. Bil pa je tam urednikov pomočnik. Ženska je pomerila nanj in mu pognala tri kroglice v telo. Ko se je nesrečni mož valjal v krvi po tleh, je ustrelila še skozi okno, da opozori ljudi. Sama pa je sedla v naslonjač in hladno čakala ljudi. »Neue Freie Presse« ima o tem dogodku cel članek, ki v njem razmatra, ali ženski pristoji revolver ali ne. Možu, ki vlačí nasprotnikovo ženo v politične prepire, podlistkar Max Nordan, želi vsekako kroglo v trebuh. A če ženska to stori, se mu to ne zdi — estetično. Studi se človeku, ko bere o tako strašnem dogodku taka razmišljanja. Če človeštvo proti takim zlodejstvom nima drugega pomočka, kakor estetiko, a potem bo kmalu prišla doba, ko se bodo množice valjale v krvi. Opomnili bi le še to, da v tistih množicah ne bodo le delavci in tlačani, ampak tudi tisti, ki sedaj namesto Boga, vere in morale vjavajo — estetiko.

(Kitajska birokracija.) Nemški popotnik Hasse-Horteg opisuje svoj pot po Kitajskem in pravi med drugim: »Ko sem prišel v neko mesto, videl sem pri mestnih vratih skrinjo in v njej šest parov čevljev. Kaj je to? vprašam tolmača. On mi na to pove, da imajo Kitajci ta običaj: Kadar gre iz mesta uradnik, s katerim so bili prebivalci posebno zadovoljni, slečejo mu čevlje. To pomeni, da ga ne pusté oditi, in ga silijo, da naj ostane pri njih; čevlje pa v dragocen spomin nanj spravijo v omenjeno skrinjo. — Pri nas se nam zdi, da bi redkokdaj odšel uradnik — brez čevljev.

Društva.

(Mestna hranilnica ljubljanska.) Meseca septembra l. 1898. uložilo je v mestno hranilnico ljubljansko 693 strank gold. 219.585.56, 564 strank pa vzdignilo gld. 188.162.59. V 3. četrtletju dovolilo se je 151 prosilcem posojil na zemljišča v znesku gld. 364.890.—

(»Prvega ljubljanskega kole-sarskega društva«) občni zbor se vrši v četrtek, dne 6. t. m. ob 8. uri zvečer pri »Virantu«.

(»Slovensko zidarsko in tesarsko društvo«) ima svoj redni občni zbor v nedeljo, dne 9. oktobra t. l. ob 2. uri popoldne v »Ferlinčevem« steklenem salonu.

(Mestna hranilnica v Novem Mestu.) V mesecu septembru 1898 je 155 strank vložilo 46.309 kron 2 v., 111 strank vzdignilo 43.292 K. 17 v., toraj več vložilo 3016 kron 85 v. 16 posojil se je izplačalo v znesku 17.300 kron, stanje vlog 1.093.047 kron 10 v., denarni promet 195.206 kron 10 v.

(Slavnost katoliških rokodelskih društev v Gradcu.) Kolikokrat je v zadnjem času »Slovenec« kaj poročal o Gradcu, zaznamovale so se navadno različne budalosti naših velikomencev. Akoravno sicer teh nikdar ne zmanjka,

vendar se še tudi mnogokrat pojavi krščanski duh, in o takem pojavu hočem poročati. Danes, dne 2. vinotoka se je otvorila v prostorih katoliškega rokodelskega društva novosezidana »dvorana cesarja Franca Jožefa« in ob enem obrtna razpostava društvnikov. Ko je Adolf Kolping začel ustanavljati društva katoliških rokodelskih pomočnikov, prepotoval je veliki kos Nemčije in Avstrijskega, da bi povsod pridobil somišljenikov za svojo idejo. In to potovanje ni bilo brez uspeha. Kmalu po njegovi navzočnosti v Gradcu se je tudi tukaj ustanovilo društvo katoliških rokodelskih pomočnikov dne 18. avgusta 1854 l. Kdor koli se je potrudil upravo in življenje teh društev spoznati, ve tudi, kako eminentni pomen imajo za socialni stan rokodelcev. Rokodelski pomočniki se zbirajo po trudapolnem delu čez dan v svojih društvenih prostorih in se tukaj zabavajo, pa tudi izobražujejo v svojih strokah. S tem se pa zabrani, da se mladi ljudje iz dolgega časa ne poizgubijo v raznih slabih in razupitih gostilnicah in ne zajdejo v pogubna društva. Glede zabave imajo gledališke predstave, tukaj v Gradcu skoraj vsako nedeljo celo zimo. Glede časa so zabave veselega ali resnega značaja, in večinoma polno, da večkrat skoraj prepolno precej obširno gledališče priča o priljubljenosti in izvrstnem predstavljanju igralcev, ki so sami rokodelci. Zraven tega še imajo večkrat zabavne večere s petjem, katero preskrbi društveni pevski zbor; po letu imajo tudi večasih skupne izlete. Za poduk je tudi dobro preskrbljeno. Razun rednih predavanj vsak ponedeljek zvečer še imajo različne druge brezplačne kurze, kakor za čevljarje, krojače, obrtno risanje, steno-grafijo, knjigovodstvo, angleški kurz i. t. d. Zraven imajo tudi hranilnico, da se že v mladosti štedilnosti privadijo. Velikega pomena so rokodelska društva za potujoče ude, ker ti najdejo povsod prosto stanovanje, hrano in tudi primerna mesta za delo. Prvih trideset let je društvo imelo najete prostore. L. 1884 pa je takratni vodja mgr. Wöhr z dobrovoljnimi prispevki društvu sezidal lastne prostore. V teh imajo pomočniki svoje društvene prostore s kegljiščem, z dvema bilardoma, nekateri tudi stanujejo v poslopju in mnogi imajo tudi tam hrano. Iz rokodelskih pomočnikov postanejo s časoma tudi mojstri. In ravno katoliški mojstri so glavna podpora tudi za Kolpingova društva. Zategadelj je že 1884 l. takratni vodja kat. društva obrtnih pomočnikov v seji katoliškega konservativnega društva govoril o potrebi vstanovitvenja društva katoliških mojstrov, ali vendar si ni prav upal na to delo. Še le 1892 l. je takratni vodja (zdaj dekan v Ljubnem) Stradner z velikim naporom tudi to idejo vresničil. Nastalo je društvo katoliških mojstrov v Gradcu. Že po svojih pravilih je to društvo bilo v dotiki z društvom pomočnikov, ker od škofo imenovan vodja kat. pomagavečev je ob enem tudi vodja tega društva. Društvo potrebuje tudi društvene prostore. Zato je mgr. Wöhr takoj začel zidati hišo katoliških mojstrov v vrtu za hišo kat. rok. pomagavečev. Hiša se je sezidala do l. 1893 in ima v pritličju zborovalno dvorano, v prvem nadstropju pa lično kapelo, posvečeno sv. Jožefu. Ker vodja navadno v rokodelski hiši stanuje, je tudi vsak dan v kapeli služba božja; ob nedeljah in praznikih navadno tudi pridiga; petje preskrbuje pevski zbor rokod. pomočnikov. — Ko se je ta hiša l. 1893 otvorila, bila je z otvoritvo ob enem združena obrtna razstava društva. Društvo katoliških mojstrov šteje približno 250 udov — toliko udov blizu šteje tudi društvo rokod. pomočnikov. Mojstri so tudi kot del svoje naloge smatrali paziti na svoje učence. Ti se zbirajo navadno vsako nedeljo v hiši mojstrov in imajo po službi božji, tedaj od devete do dvanajste in popoldne od druge do šeste ure poduk v obrtnem risanju in v drugih predmetih, kakor so za obrtne šole predpisani, za učitelje, za učne potrebe in tudi za popoldansko južino skrbi poseben odbor. Za ta poduk se zahteva zdaj tudi državno priznanje. V novi hiši — ki je last društva katoliških pomočnikov — je zavoljo mnogoštevilnih udov, pa tudi za poduk učencev kmalu zmanjkalo prostora. Zato je sedajni vodja kanonik Fr. baron Oer letošnjo slavnostno leto porabil zato, da je prostovoljnimi doneski prejšnji hiši prizidal veliko dvorano in zraven še tudi prostorov za poduk. Dvorana se imenuje »dvorana cesarja Franca Jožefa«, njena stavba pride na 14.000 gl., h katerim še sicer do zdaj nekaj čez 2000 gld. primankuje. Otvoritev dvorane se je določila, za dan 2. vinotoka in z rjo se je spojila osemndnevna obrtniška razpostava vseh oddelkov društvnikov: mojstrov, pomočnikov in učencev. (Konec sledi.)

Narodno gospodarstvo.

Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani.

(Dalje.)

XV. Zbornični tajnik poroča, da je J. K. vsled ukaza c. kr. deželne vlade z dne 13. junija 1890, št. 6946 pravilno dokazal izučbo za nožarski obrt in za obrt kovačev, ki izdelujejo fino blago ter da je pri tem obrtu več let delal, dalje, da od II. poluleta 1890 izvršuje v Ljubljani samostojno

nožarski obrt, od II. poluleta 1897 pa tudi trgovino z biciklji. Ker je tudi biciklje popravljaj, je nastalo vprašanje, če je v to opravičen. Po § 38. zakona z dne 15. marca 1883, drž. zak. št. 39 smé imetelj trgovskega obrta v ožjem smislu (§ 1., točka 3) samo tedaj obrtovne izdelke po rokodelski narejati in podelovati, kadar je zadostil § 14. o rokodelskih obrtih. Kot trgovec s kolesi J. K. torej ni opravičen popravljati koles. Ker se je pa nožarskega obrta in obrta kovačev, ki izdelujejo fino blago, pravilno izučil in sedaj že od 1890. l. samostojno izvršuje nožarski obrt, nastane vprašanje, če v obrtne pravice nožarjev spadajo tudi manjša popravila koles.

Po mnenju odsekovem ne morejo voznih koles le mehaniki, temveč tudi ključavničarji, kovači za izdelovanje finega blaga in nožarji popravljati, ker so ta popravila le majhna zboljšanja in večinoma le v tem obstojé, da se na kolesih nadomesté pokvarjeni deli z novimi, katere se ima v zalogi, ali se jih dobi od trgovca z biciklji ali iz tovarne. Novih delov rokodelci ne izdelujejo, ker bi bili ti v primeri z nizkimi tovarniškimi cenami predragi. Ker imajo ključavničarji in nožarji za ta popravila potrebno orodje in morajo imeti v stroki toliko znanja, katero pri takih majhnih popravilih potrebujejo, se more po pravici trditi, da so opravičeni izvrševati taka dela. Da popravila niso težka, se more sklepati tudi iz tega, da mnogi kolesa sami izdelujejo, če tudi niso tovarnarji strojev, ključavničarji ali mehaniki, in da mnogi lastniki koles male poprave na kolesih sami izvršujejo. Če bi se priznala pravica le mehanikom, od katerih mnogi ne utegnejo mehanizma koles niti poznati, bi se z ozirom na to, da morejo mehaniki le v velikih mestih biti, zelo podražilo popraviljanje koles, celo škodovalo bi se kolesni industriji. Večkrat znašajo popraviljalni stroški le par krajcarjev in z vožnjo tja in nazaj bi se izdatki za kolo tako povečali, da bi ne bili v nobenem razmerju s pravim delom. Odsek torej predlaga: Zbornica naj se v smislu tega poročila izreče na c. kr. vlado.

Zbornični svetnik Jos. Lenarčič priporoča predlog, ker za popraviljanja koles, kakor so navadna, ni potrebno nobeno posebno mehanično znanje. Če bi se priznala pravica za popravila le mehanikom, bi na deželi ključavničarji koles tudi ne popravljali in bi popraviljalni stroški vsled prevažalnih stroškov previsoko narastli. Če pa more ključavničar ta popravila izvrševati, more to storiti tudi nožar in kovač za izdelovanje finega blaga.

Predlog se sprejme.

XVI. Zbornični tajnik poroča, da je tvrdka: »Styria« — tovarna za biciklje J. Puch-a v Gradcu zglasila pri mestnem magistratu v Ljubljani ustanovitev popraviljalnice k glavnemu podjetju v Gradcu in je prosila za odobritev podjetja. Tvrdka jamči za svoja vozna kolesa tri leta in ker mora vse mej tem časom nastale škode brezplačno popraviti, je vstanovitev delavnice potrebna, katero bo M. K. vodil in se kupčijsko vodstvo poveri F. Č.

Zgornja trgovsko-sodno protokolovana tvrdka ima svoj sedež v Gradcu in pravico za tovarniško izdelovanje voznih koles in njih delov. Mestni magistrat vpraša, če je to delavnico za popravila v smislu § 40. zakona z dne 15. marca 1883, drž. zak. št. 39, smatrati za podružnico ali za samostojno podjetje. Iz vloge tvrdke je posneti, da bo v Ljubljani svoja v glavnem podjetju v Gradcu izdelana vozna kolesa prodajala in da bo pri nji kupljena pa poškodovana kolesa dajala popravljati. Podjetje v Ljubljani ne bo skladišče za shranjenje voznih koles in teh delov. Samostojno podjetje delavnica v Ljubljani ne bo, ker bo oba voditelja tvrdka le s tem poverila, da bode njena v Gradcu v glavnem podjetju izdelana vozna kolesa prodajala in poškodovana popravljala. Tuji izdelki se torej v popraviljalni delavnici v Ljubljani ne bodo prodajali in se tudi nova vozna kolesa ne bodo izdelovala, da bi se ta po naročilu ali brez tega oddajala kupovalcem. Iz tega se je moral odsek preveriti, da je podjetje imenovane tvrdke le podružnica glavnega podjetja v Gradcu in vsled tega predlaga poročevalec:

Zbornica naj se v smislu tega poročila izreče na mestni magistrat.

Predlog se sprejme.

Gospodarska organizacija.

Hranilnica in posojilnica v Šempetru pri Gorici imela je v mesecu septembru:

prejemkov gld. 2.840-71
in izdatkov » 2.779-60

torej denarnega prometa . . . gld. 5.620-31

Hranilnih vlog se je vložilo gld. 449-50, vzdignilo pa gl. 1794.—.

Posojil se je dalo gld. 460.—, vrnilo pa gld. 305.—.

Članov ima posojilnica 210.

Hranilnica in posojilnica v Žireh imela je v mesecu septembru:

prejemkov gld. 1.909-39
in izdatkov » 1.280.—

torej denarnega prometa . . . gld. 3.189-39

Hranilnih vlog se je v tem času vložilo gld. 1674.—, vzdignilo pa nič in je stanje koncem meseca gld. 9.085.—.

Posojil se je dalo gl. 1280.—, vrnilo pa nič in je stanje gld. 8.346.—.

Članov ima posojilnica 67.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 4. oktobra. V parlamentarnih krogih se govori, da bo namestu odstopivšega trgovskega ministra imenovan grof Karl Maks Zedwitz, član češkega konservativnega veleposestva; dalje se vzdržuje govorica, da odstopita tudi naučni in poljedelski minister ter da se nju naslednika vzameta iz kluba katoliške ljudske stranke in slovanske krščansko-narodne zveze, in imenujeta se za ti mesti baron Dipauli kot naučni minister in vodja Povše kot poljedelski. Tako bi bili vsi klubi desnice zastopani v ministertvu.

Dunaj, 4. oktobra. Cesarjev odlok glede preosnovanega parlamentarnega Thunovega ministertva se pričakuje koncem tedna.

Dunaj, 4. oktobra. Današnja seja se je pričela ob četrta na 2. Na dnevnem redu je prvo branje o nagodbenih predlogih. Govornika Kaiser in Girstmayer govorita pred praznimi klopmi. — Danes pred sejo so se posvetovali načelniki klubov leve, kaj storiti opoziciji za slučaj, da bi desnica hotela prehitro zaključiti razpravo o prvem branju nagodbenih predlog. Gotovo je, da večina v četrtek stavi predlog za konec razprave.

Dunaj, 4. oktobra. Poročila soglašajo v tem, da se Thunova nova vlada sestavi iz parlamentarne večine. O tej zadevi sedaj Thun obravnava s posameznimi klubi desnice. Ko bo dogovor mej vlado in večino dovršen, kar se utegne zgoditi do četrtega, potem Thun sporoča o vspehih teh razgovorov cesarju, ki brez dvoma odobri Thunove predloge.

Dunaj, 4. oktobra. Jutri sprejme cesar predsedstvo zbornice v posebni avdijenciji.

Dunaj, 4. oktobra. Parlamentarna komisija desnice ima jutri sejo, v kateri razpravlja o spremenjenem politiskem položaju.

Dunaj, 4. oktobra. Vplivni levičarji silno rujejo za kulisami proti Thunovemu ministertvu, vzlasti je na nogah nemško-liberalno veleposestvo, kateremu je sedaj Thun obrnil hrbet. Mnenje prevladuje, da se Thun obdrži le s hitrim in odločnim postopanjem.

Dunaj, 4. oktobra. Finančni minister dr. Kaizi postane 2. decembra baron. Tudi mnogo družih državnikov bo odlikovanih ob tej slavnostni priliki.

Dunaj, 4. oktobra. Članom kvotne deputacije v poslanski zbornici se je naznanilo, da se vrši prva seja kvotne deputacije 8. oktobra v Budimpešti.

Trst, 4. oktobra. V Poreču je prišlo do pretepa mej Hrvati in Italijani. Straža je zaprla osem izgreznikov.

Kodanj, 4. oktobra. Pogreba kraljice Lujize udeleži se tudi ruski car Nikolaj. Pogreb se vrši še le 15. t. m.

Pariz, 4. oktobra. Glavni prokurator izroči svoj pismeni predlog glede Dreyfusove zadeve najkasneje jutri popoldne. Svet, ki bo poročal o tem predlogu, bo imenovan v soboto.

Pariz, 4. oktobra. Spansko-ameriška mirovna komisija je imela včeraj sejo mej 2. in 4. uro. Razgovor je bil o določbah mirovnega zapisnika. Prihodnja seja je v petek.

Carigrad, 4. oktobra. Ruskemu poslaniku vlada še sedaj ni poslala navodil glede postopanja napram sultanovi vladi. V turških krogih zatrjujejo, da sultan ne bo ustregel zahtevam velesil, ker se nadja ugodneje rešitve.

Rieti, 4. oktobra. Na kolodvoru Antrodoco so našli v vozu 2. razreda umorjenega 30 letnega potnika. Neznani zločinec mu je zadal z mečem dve rani ter ga oropal.

Svila za plesne obleke po 45 kr.

do gld. 14-65 meter — istotako črna, bela in barvena Hennebergova svila od 45 kr. do gld. 14-65 meter — iz najbolj modernih tkanin, barv in vzorcev.

Na zasebnike poštnine in carine prosto na dom. Vzorec obratno. — Dvojni pismeni porto v Švico. 54 2 4

Tovarne za svilo G. Henneberg
(c. in kr. dvorni založnik), Curih.

Umrlí so:

30. septembra. Marija Dežman, delavca hči, 2 meseca, Dolenjska cesta 17, kronični črevesni in želodčni katar.

2. oktobra. Alojzij Pregl, zidarja sin, 3¹/₂ meseca, Vodmat 52, furunculosis.

V hiralnici:

30. septembra. Frančiška Verbič, šivilja, 42 let, jetika. — Ivan Robida, gostac, 73 let, ostarelost.

V bolnišnici:

29. septembra. Lorenc Podgoršek, hlapec, 38 let, jetika. 1. oktobra. Lorenc Belej, hišnik, 57 let, vsled raka.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306-2 m.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padavina v 24. urah v mm.
3	9 zvečer	742-0	14-0	sr. svzh.	oblačno	
4	7. jutraj	742-2	13-4	sr. svzh.	oblačno	0-0
	2. popol.	741-9	18-5	sr. jug	poloblačno	
Srednja včerašnja temperatura 15-1°, za 2-6° nad normalom.						

Izvirnik: Giesshühl Sauerbrunn, želez. postaja, zdravilno kopališče pri Karlovih varih. Prospekti zastoj in franko

MATTONIJEVE
GISSHÜBLER
najčistije lužne
KISELINE

kot zdravilni vrecel že stoletja znana v vseh boleznih **sapnih in prebavnih organov**, pri protinu, želodčnem in mehurnem kataru. Izvrstna za otroke, prebolele in mej noseč. (I.) nostjo. 1-40

Najboljša dijetetična in osvežujoča pijača.

Henrik Mattoni v Giesshühl Sauerbrunn.

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih specialijskih prodajalnicah in trgovinah z jestvinami in vinom.

Vsebina 19. zvezka 1898:

Kremser-Schmidt, slaven slikar. (Spisal Viktor Steska.) (Konec.) — Trenutek vsak . . . (Zložil M. Prelesnik.) — Z doma. (Spisal Ivo Trošt.) (Dalje.) — Volja in nevolja. (Slika iz življenja v pismih. — Sp. Velimir.) (Dalje.) — Iz našega kota. (Povest. — Napisal Podgoričan.) (Dalje.) — Na tuji zemlji. XIX. (Zložil M. O.) — Slovénka liturgija pri Južnih Slovénih. (Povestne črtice. — Poleg M. Mesiča, S. Ljubiča i. dr. sestavil Andrej Fékonja.) (Dalje.) — Književnost: Slovenska književnost. Na razstanku. — Razne stvari: Naše slike. — Na platnicah: Pogovori. — Slike: † Cesarica Elizabeta. — Asuan v gorenjem Egiptu. — Plešoči dervisi v džamiji El Akbar v Kajiri. (Risal prof. Haeberlin.) — Sv. Jožef. (Slikal † Ant. Cej.) — Sv. Jošt. (Slikal † Ant. Cej.)

Takoj je mogoče nastopiti službo cerkvenika in organista

v Nevljah pri Kamniku.

Rokodelci imajo prednost.

Župni urad v Nevljah.

Kinematograf Lumière.

V od podpisanega podjetništva najetem
steklenem salonu kazine
706 1 (vhod skozi vrt)

danes in vsak dan ob 5., 6., 7. in 8. uri
zvečer, v nedeljo tudi ob 10., 11. in 12. uri
dopolodne in ob 4. uri popoldne

predstave s kinematografom Lumière

delniške družbe v Lyonu.

Od torka, dné 4. oktobra

3. nov vsposed:

1. Panorama obale Saone (od parnika posneta). — 2. Izhod iz stolne cerkve v Milanu. — 3. Sola za mečevanje. — Nevihla na morji pri Opatiji. — 5. Sežiganje ljulike. — 6. Odhod 500 ciklistov. — 7. Kralj Umberto in kraljica Margherita v Monzi. — 8. Dianino kopališče v Milanu (na splošno zahtevanje). — 9. Podiranje zidu (na Dunaju več ko 1000krat predstavljano). — 10. Stolni trg v Milanu. — 11. Steeple-Chase dragoncev (na splošno zahtevanje). — 12. Prepir med ženami, ki ga prekine pes (komično).

Vstopnina 20 kr. Otroci in vojaki 10 kr. (Sedeži.)

Vspored brezplačno.

Zadnji teden!

Podjetništvo.

Vipavska vinarska zadruga v Vipavi
i š č e veččega 704 1-1

gostilničarja,

imajoč 1000 gld. varščine, koji bi s 15. oktobrom
t. l. prevzel zadržno gostilno na Bregu
v Ljubljani s skladiščem v svojo režijo ali
ali na račun.

Ponudbe je vpslati takoj vinarski zadrugi v
Vipavo.

Načelnistvo.

Prodá se

hiša v Kranju

v dobrem stanu s petimi zgornjimi sobami,
spodaj pripravno za prodajalno, zadej vrt.

Več pové gostilničar na Rodici št. 19
pri Mengšu. 705 3-1

Pekarija

se takej dá v najem

v Gorenji Vasi šte. 5 pri Škofji Loki.

Več je poizvedeti ravno tam. 689 3-2

Izrok

v sklic ostalinskih upnikov.

C. kr. okrajno sodišče v Ribnici poziva vse upnike, kateri
imajo kaj terjati iz ostaline dné 31. avgusta 1898 z oporoko v Tržiču
(Strugah) umršega **Jožefa Šporer**, posestnika v Tržiču št. 11, naj se
pri tem sodišču oglašijo, svoje iskovine napovedó in dokažejo

dné 21. oktobra 1898. l.

ali do te dobe svoje prošnje pismeno vložé, sicer bi oni do ostaline, ako
bi s poplačanjem naznanjenih terjatev pošla, ne imeli več nobene pravice,
razen kolikor jim pristoji kaka zastavna pravica.

C. kr. okrajno sodišče v Ribnici,

dné 30. septembra 1898.

698 3-1

Primarij dr. Vinko Gregorič

odpotoval je za čas 695 3-3
od 1. do 30. oktobra.

Usojam si slavnemu občinstvu naznaniti, da prevzemam
in izvršujem točno naročila na 294 37-25

kavo, čaj, olje, riž, makarone, delikatese,
sadje, ribe, vina itd.

Pošiljatve v omotih po 5 klg. oddajam po pošti, one
od 30 klg. naprej pa po železnici s povzetjem.

Take pošiljatve se izplačajo vsakomur, posebno p. n.
gg. krčmarjem, družinam in onim, ki rabijo za dom različne
jestvine ali želé o raznih prilikah nabaviti si specialitete,
katerih se na deželi ne dobi, ali pa le želé drago, n. pr.
morske ribe in rake, sveže sadje, fino olje itd.

Glavni moj namen je razpošiljati dobro blago
in po nizki ceni.

Cenike doposljem radovoljno in brezplačno. Za p. n.
gg. trgovce imam poseben cenik in morem dajati blagó po
tako nizkih cenah, da se ne bojim konkurence.

Tudi sprejemam zastopstva in vsakojaka posredovanja.

Z odličnim spoštovanjem

Ernest Pegan v Trstu,
ulica S. Francesco št. 6.

Vožnje karte

in

tovorni listi

AMERIKO.

312 8 Kraljevi belgijski poštni parnik

Red Star Linie iz Antverpna naravnost v
Novi Jork in Filadelfijo.

Koncesijonovana od visoke c. kr. avstrijske vlade.
Pojasnila daje radovoljno

koncesijonovana potovalna pisarna

E. Schmarda

v Ljubljani. Marije Terezije cesta šte. 4,
pritičje na levo. 362 25-16

Št. 32425.

Razglas.

685 3-2

Za 1. novembra letos, eventualno za 1. februarja 1899 leta je v II. nad-
stropju novozgrajene meščanske bolnice v Ljubljani oddati

stanovanje

obstoječe iz 5 sob in s pristranskimi prostori v najem.

Pogoje izvedeti je pri podpisanem magistratu v navadnih uradnih urah.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,

dné 24. septembra 1898.

Karol Planinšek

Ljubljana, Stari trg

priporoča ob času vinske trgatve **grozdni sladôr (Trau-
benzucker)**, nadalje veliko zalogo **špecerijskega in
kolonijalnega blaga**, kakor tudi **špirita**, finega prist-
nega **slivovca**, **drožnika** in **ruma**

na debelo in drobno. 613 8-8

Dunajska borza.

Dné 4. oktobra.

Skupni državni dolg v notah	101 gld. 20 kr.
Skupni državni dolg v srebru	101 » 10 »
Avstrijska zlata renta 4%	120 » 60 »
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	101 » 30 »
Ogerska zlata renta 4%	119 » 10 »
Ogerska krona renta 4%, 200 »	98 » 10 »
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	906 » — »
Kreditne delnice, 160 gld.	352 » 75 »
London vista	120 » 15 »
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	58 » 85 »
20 mark	11 » 76 »
20 frankov (napoleonidor)	9 » 53 »
Italijanski bankovci	44 » — »
C. kr. cekini	5 » 68 »

Dné 3. oktobra.

4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	164 gld. 50 kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	158 » 50 »
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	194 » 75 »
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	99 » 10 »
Tisine srečke 4%, 100 gld.	138 » 25 »
Dunavske vravnave srečke 5%	131 » — »
Dunavsko vravnavno posojilo l. 1878	108 » 25 »
Posojilo goriškega mesta	112 » — »
4% kranjsko deželno posojilo	98 » 50 »
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	98 » 20 »
Priporitetne obveznice državne železnice	— » — »
» južne železnice 3%	179 » 25 »
» južne železnice 5%	126 » 70 »
» dolenskih železnic 4%	99 » 50 »

Kreditne srečke, 100 gld.	199 gld. 20 kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	165 » — »
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	19 » 25 »
Rudolfove srečke, 10 gld.	— » — »
Salmove srečke, 40 gld.	82 » — »
St. Genois srečke, 40 gld.	80 » 20 »
Waldsteinove srečke, 20 gld.	60 » — »
Ljubljanske srečke	22 » 50 »
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	155 » — »
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	3395 » — »
Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	419 » — »
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	73 » — »
Splošna avstrijska stavbinska družba	109 » — »
Montanska družba avstr. plan.	174 » 35 »
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	174 » — »
Papirnih rubljev 100	127 » 25 »

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanja za zgube pri žrebanjih, pri izžrebanju
najmanjšega dobika. — Promese za vsako žrebanje.
Kufarčna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„M E R C U R“
l., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, l., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh,

polem o kursnih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih
papirjev in vestni sveti za doseg kolikor je mogoče visocega
obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnice.

Izdajatelj: Dr. Ivan Janežič.

Odgovorni vrednik: Ivan Rakovec.

Tisk »Katoliške Tiskarne« v Ljubljani.